

СУЧАСНА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

УДК 378.14

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ АНГЛОМОВНОГО ОСВІТНЬО-ЦИФРОВОГО МЕРЕЖЕВОГО СЕРЕДОВИЩА

Яна Андрющенко

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація:

У статті розкрито організаційні засади підготовки майбутніх бакалаврів готельно-ресторанного бізнесу в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища. Акцентовано на елементах проектування підготовки фахівця готельно-ресторанного бізнесу в рамках вивчення обов'язкових компонентів в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища. Наведено схему формування навчального плану е-курсів для підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанного бізнесу та методик визначення відсотку сформованості компетентності за відповідною темою у фахівців цієї спеціальності.

Ключові слова:

бакалаври готельно-ресторанного бізнесу; англomовне освітньо-цифрове мережеве середовище; компетентності; обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми; вибіркові компоненти освітньо-професійної програми.

Аннотация:

Андрющенко Яна. **Организационные основы подготовки бакалавров гостинично-ресторанного бизнеса в условиях англоязычной образовательной цифровой сетевой среды.** В статье раскрыты организационные основы подготовки будущих бакалавров гостинично-ресторанного бизнеса в условиях англоязычной образовательной цифровой сетевой среды. Акцентируется внимание на элементах проектирования подготовки специалиста гостинично-ресторанного бизнеса в рамках изучения обязательных компонентов в условиях англоязычной образовательной цифровой сетевой среды. Приведена схема формирования учебного плана е-курсов для подготовки будущих специалистов гостинично-ресторанного бизнеса и методика определения процента сформированности компетентности по соответствующей теме у специалистов данной профессии.

Ключевые слова:

бакалавры гостинично-ресторанного бизнеса; англоязычная образовательная цифровая сетевая среда; компетентности; обязательные компоненты образовательной программы; выборочные компоненты образовательной программы.

Resume:

Andriushchenko Yana. Organizational principles for training bachelors of hotel and restaurant business in English-language educational and digital network environment. There is an increase in demand for highly skilled professionals in hotel and restaurant business which can provide a high level of service at the level of international standards. Modern hotel and restaurant business professionals should be fluent in several foreign languages, capable of organizing service at hotel and restaurant enterprises and sanatorium and resort complexes, possessing modern information and communication technologies. Due to this, there is a need to modernize the system and content of training specialists of the specified specialty. Based on the analysis of the scientific and methodological literature of the hotel and restaurant business we can note that one of the main problems is the dissatisfaction of the needs of employers of this industry with the specialists of the new generation. High quality education, the study of foreign languages, theoretical knowledge and practical skills, based on the world leaders' experience of hotel and restaurant business, must be implemented in the conditions of the English-language educational and digital network environment. The article has elements of training future specialists in hotel and restaurant business in the framework of the study of compulsory components in the context of the English-language educational and digital network environment. The author presents the scheme of the formation of the curriculum e-courses for training future specialists in hotel and restaurant business and provides a methodology for determining the percentage of competence formation for specialists in this field.

Key words:

bachelors of hotel and restaurant business; English-language educational and digital network environment; competences; compulsory components of the educational and professional program; optional components of the educational and professional program.

Постановка проблеми. Сфера послуг постійно розвивається і, відповідно, оновлюються вимоги до фахівців різних галузей. Спостерігається підвищення попиту на висококваліфікованих фахівців готельно-ресторанної справи, здатних забезпечувати обслуговування на рівні міжнародних стандартів. Сучасні фахівці готельно-ресторанного бізнесу мають вільно володіти кількома іноземними

мовами, уміти організувати процес обслуговування на готельних і рестораних підприємствах і в санаторно-курортних комплексах, володіти сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями. З огляду на це, виникає потреба в модернізації системи та змісту підготовки фахівців зазначеної спеціальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Певні аспекти підготовки майбутніх фахівців з готельно-ресторанного бізнесу досліджували українські вчені, зокрема С. І. Байлик [1], Л. Г. Лук'янова [11], О. О. Любіцева [12]. Закордонні дослідники Д. М. Бейкер (D. M. Baker) [16], А. М. Фрідман (A. M. Freedman) [17] також прилучились до вивчення цього питання.

Вітчизняні та зарубіжні вчені досліджують теоретичні та методологічні засади, зміст і проблеми оптимізації підготовки фахівців готельно-ресторанного бізнесу. Так, особливості підготовки зазначених фахівців у Європі та світі розкрито в роботах О. М. Данової [6], Л. В. Сакун [13]; набуття комунікативної компетенції майбутніми фахівцями досліджували Н. С. Єрукова [7], М. Ф. Степко [14] та інші.

Дослідниця М. Є. Курдакова наголошує на актуальності проблеми підготовки кадрів для підприємств готельної індустрії і пов'язує її з потребою у висококваліфікованих фахівцях, підвищеними вимогами до їх практичних знань і вмінь [10, с. 5]. Дослідник В. Ф. Данильчук зауважує, що для успішного розвитку сучасної готельної індустрії Україні необхідна оновлена освіта і професійна підготовка фахівців [5, с. 106]. На думку Е. В. Баймарової [2], формування професійних

компетентностей у фахівців зазначеної галузі вимагає змін у змісті та технологіях професійної підготовки [3; 8].

Теоретичний аналіз наукових праць свідчить, що проблема підготовки майбутніх фахівців з готельно-ресторанного бізнесу, зокрема в умовах спеціально розробленого освітньо-цифрового мережевого середовища, в умовах реформування вищої освіти досліджена недостатньо [15]. На основі аналізу наукової та методичної літератури з готельного і туристського бізнесу можемо твердити, що однією з найголовніших проблем цієї галузі сьогодні є брак фахівців нового покоління.

Підготовка бакалаврів готельно-ресторанного бізнесу має перейти на якісно новий рівень, тобто відповідні виші мають готувати соціально мобільних, конкурентоспроможних висококваліфікованих фахівців для організації сервісної та виробничо-технологічної діяльності у сфері готельного та ресторанного бізнесу. Висока якість освіти, зокрема завдяки вивченню іноземних мов, ґрунтовні теоретичні знання і практичні навички, засновані на світовому досвіді лідерів готельно-ресторанного бізнесу мають формуватися в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища, що потребує детального дослідження.

Рис. 1. Проектування роботи майбутніх бакалаврів готельно-ресторанного бізнесу в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз організаційних засад підготовки бакалаврів готельно-ресторанного бізнесу,

зокрема набуття ними фахових компетентностей, в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організаційні засади підготовки майбутнього фахівця готельно-ресторанного бізнесу в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища передбачають проектування роботи в зазначеному середовищі [9]. Проектувати роботу майбутніх бакалаврів готельно-ресторанного бізнесу в такому середовищі можна відповідно до схеми, що презентована на рисунку 1.

Підготовка майбутніх фахівців готельно-ресторанного бізнесу в умовах англomовного

освітньо-цифрового мережевого середовища буде спиратися на єдиний репозиторій компетентностей [4].

Проектування підготовки бакалаврів зазначеної спеціальності в межах вивчення обов'язкових компонентів в англomовному освітньо-цифровому мережевому середовищі передбачає формування навчального плану е-курсів, які матимуть відповідну структуру, наведену в таблиці 1.

Таблиця 1

Формування навчального плану е-курсів

	K1	K2	K3	K4
Модуль 1				
Тема 1				
Завдання 1				
Завдання 2				
Завдання 3				
% сформованості компетентності				
Тема 2				
Завдання 1				
Завдання 2				
Завдання 3				
% сформованості компетентності				
Тема 3				
Завдання 1				
Завдання 2				
Завдання 3				
% сформованості компетентності				
Модуль 2				
Тема 1				
Завдання 1				
Завдання 2				
Завдання 3				
% сформованості компетентності				
Тема 2				
Завдання 1				
Завдання 2				
Завдання 3				
% сформованості компетентності				
Тема 3				
Завдання 1				
Завдання 2				
Завдання 3				
% сформованості компетентності				
Разом				

Для визначення відсотка сформованості компетентності у бакалаврів готельно-ресторанного бізнесу з певної теми навчальної дисципліни в англomовному освітньо-цифровому мережевому середовищі ми використовуємо формулу:

$$K_t = \frac{T_1 + T_2 + T_3 + \dots + T_n}{N_t} = \frac{\sum_{i=1}^n T_i}{N_t}$$

K_t – відсоток сформованості компетентності за відповідною темою;

T – кількість виконаних завдань з відповідної теми;

N_t – кількість завдань з теми, передбачених робочою програмою дисципліни;

n – кількість тем;

i – порядковий номер (1,2,3...n).

Для того, щоб визначити відсоток сформованості компетентності у бакалаврів

готельно-ресторанного бізнесу з відповідної дисципліни загалом в англomовному освітньо-цифровому мережевому середовищі, пропонуємо застосувати таку формулу:

$$K_d = \frac{K_{T1} + K_{T2} + K_{T3} + \dots + K_{Tn}}{N_d} = \frac{\sum_{i=1}^n K_{Ti}}{N_d}$$

K_d – відсоток сформованості компетентності з відповідної дисципліни;

K_{Ti} – компетентності, набуті з відповідних тем дисципліни у відсотках;

N_d – кількість тем, передбачених робочою програмою дисципліни;

n – кількість тем;

i – порядковий номер (1,2,3...n).

Навчальний план в англomовному освітньо-цифровому мережевому середовищі може мати таку форму (табл. 2):

Таблиця 2

Навчальний план в англomовному освітньо-цифровому мережевому середовищі

	K1	K2	K3	K4
Дисципліна 1	80%	70%	30%	45%
Дисципліна 2		10%		
Дисципліна 3	86%			70%
Дисципліна 4				
Середнє значення	95%	40%	35%	60%

Розрахунок ступеня набуття компетентності бакалаврами готельно-ресторанного бізнесу згідно з навчальним планом в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища можна виконати за формулою:

$$K = \frac{D_1 + D_2 + D_3 + \dots + D_n}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n D_i}{n}$$

K – відсоток сформованої компетентності майбутнього бакалавра готельно-ресторанного бізнесу згідно з навчальним планом в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища;

D_i – відсоток сформованої компетентності майбутнього бакалавра готельно-ресторанного бізнесу з відповідної дисципліни в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища;

n – кількість дисциплін згідно з освітньо-професійною програмою підготовки майбутнього бакалавра готельно-ресторанного бізнесу.

Висновки. Отже, розвиток готельної та ресторанної індустрії як сфери обслуговування та наукового пізнання вимагає від фахівців цього сегмента ринку праці відповідної підготовки, що забезпечить їм певні конкурентні переваги. З огляду на це, детальної розробки потребує наукова методологія (з урахуванням системи підходів, принципів, закономірностей), що здатна озброїти фахівців готельної та ресторанної індустрії сучасними методами навчання і наукового пошуку, які відобразатимуть специфіку їхньої підготовки в умовах англomовного освітньо-цифрового мережевого середовища.

Список використаних джерел

1. Байлик С. И. Гостиничное хозяйство: проблемы, перспективы, сертификация. Киев: ВИРА-Р, 2001. 208 с.
2. Баймарова Е. В. Философский аспект акмеологических оснований профессионального образования. *Акмеология – наука XXI століття: розвиток професіоналізму: матеріали II міжнар. наук.-практ. конференції*. Київ: КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2008. С. 440–442.
3. Божук Т. І., Пенкальська С. Ю. Тенденції діяльності готельного господарства (на прикладі Туреччини та України). *Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання: матеріали VII міжнар. наук.-практ. конференції* (24–25 березня 2016 р., м. Черкаси) / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: Видавець Ю. А. Чабаненко, 2016. Т. 1. С. 17–19.

References

1. Baylyk, S.I. (2001). *Hotel business: problems, prospects, certification*. Kyiv: VIRA-R. [in Russian]
2. Baymarova, E.V. (2008). Philosophical aspect of acmeological bases of vocational education. *Acmeology – XXI century science: development of professionalism: Materials of II International Scientific and Practical Conference*. Kyiv. 440–442. [in Ukrainian]
3. Bozhuk, T.I., Penkalska, S.Yu. (2016). Hotel business tendencies (on the example of Turkey and Ukraine). *Tourism, hotel and restaurant business in Ukraine: problems of development and regulation: materials of VII International scientific-practical conference*. Volume 1. Cherkasy. 17–19. [in Ukrainian]
4. Vindiuk, A.V. (2011). *Professional training of future specialists in hotel and resort business in conditions of*

4. Віндіок А. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з готельно-курортної справи в умовах ступеневої освіти: теорія та методика: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2011. 340 с.
5. Данильчук В. Ф. Особенности формирования и развития туристических предприятий: монография. / НАН Украины; Ин-т экономики пром-ти. Донецк, 2006. 240 с.
6. Данова О. М., Данилевич О. М., Грабовська І. Б. Підготовка кадрів для рекреаційно-туристичної сфери. *Кінезоологія в системі культури*: матеріали конф. Івано-Франківськ: Плай, 2001. С. 7–8.
7. Ерукова Н. С. Повышение профессионального мастерства специалистов управления сферы туризма средствами деловой коммуникативной игры : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Российская международная академия туризма. Сходня, Московск. обл., 2001. 170 с.
8. Капліна Т. В., Столярчук В. М. Аспекти наукового пізнання готельного господарства. *Туризм і гостинність: вчора, сьогодні, завтра*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конференції (м. Черкаси, 12-13 жовтня 2016 р.). Черкаси: Видавець О. М. Третяков, 2016. С. 19–21.
9. Концепція Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/638-2013-p> (дата звернення:
10. Курдакова М. Е. Педагогическая технология формирования профессиональной компетентности будущих специалистов гостиничного сервиса : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / ГОУ ВПО «Южно-Уральский государственный университет». Челябинск, 2006. 145 с.
11. Лук'янова Л. Г. Освіта в туризмі: навч.-метод. посіб. для вузів. Київ: Вища школа, 2008. 720 с.
12. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 2-ге вид. 436 с.
13. Сакун Л. В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира: монография. Киев: МАУП, 2004. 400 с.
14. Степко М. Компетентнісний підхід: його сутність. Що є прийнятним, а що проблемним для вищої освіти України. *Вища освіта України*. 2009. № 1. С. 43–52.
15. Чепурда Л. М. Аналіз розвитку галузі туризму в Україні в 2015 році. *Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання*: матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 24-25 березня 2016 р.) / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: Видавець Ю. А. Чабаненко, 2016. Т. 1. С. 4–6.
16. Baker D. M. Occupational Choice: Adolescents Interests' and Perceptions of Tourism and Hospitality Careers : A Dissertation for the Degree of Doctor of Education. Illinois University. 123 p.
17. Freedman A. M. Business ethics survey of hospitality students and managers : A Dissertation for the Degree Doctor of Education. Nova University, 1990. 141 p.
- graduate education: theory and methodology: monograph. Zaporizhzhia: KPU. [in Ukrainian]
5. Danilchuk, V.F. (2006). Features of formation and development of tourist enterprises: monograph. National Academy of Sciences of Ukraine; Institute of the Economy of Industry. Donetsk. [in Russian]
6. Danova, O.M., Danylevych, O.M., Hrabovska, I.B. (2001). Training of personnel for recreation and tourism sphere. *Kinesiology in the system of culture: materials of the conference*. Ivano-Frankivsk: Play. 7–8. [in Ukrainian]
7. Erukova, N.S. (2001). *Increasing the professional skills of tourism management specialists by means of a business communicative game: thesis*. Skhodnya. [in Ukrainian]
8. Kaplina, T.V., Stolyarchuk, V.M. (2016). Aspects of scientific knowledge of the hotel enterprise. *Tourism and hospitality: yesterday, today, tomorrow: materials of III International Scientific and Practical Conference*. Cherkasy. 19–21. [in Ukrainian]
9. The Concept of the State Target Program for the Development of Tourism and Resorts for the period up to 2022. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/638-2013-r> [in Ukrainian]
10. Kurdakova, M. E. (2006). *Pedagogical technology of forming professional competence of future specialists of hotel service: thesis*. Chelyabinsk. [in Russian]
11. Lukianova, L. H. (2008). *Education in tourism: textbook for HEIs*. Kyiv: Vyshcha shkola. [in Ukrainian]
12. Lubitseva, O.O. (2003). *Market of tourism services (geospatial aspects)*. Kyiv: Alterpress. [in Ukrainian]
13. Sakun, L.V. (2004). *Theory and practice of training specialists in the sphere of tourism in developed countries of the world: monograph*. Kyiv: MAUP. [in Ukrainian]
14. Stepko, M. (2009). Competence approach: its essence. What is acceptable and what is problematic for higher education in Ukraine. *Vyshcha osvita Ukrainy*, 1, 43–52. [in Ukrainian]
15. Chepurda, L.M. (2016). Analysis of the development of the tourism industry in Ukraine in 2015. *Tourism, hotel and restaurant business in Ukraine: problems of development and regulation: materials of VII International Scientific and Practical Conference*. Volume 1. Cherkasy. 4–6. [in Ukrainian]
16. Baker, D.M. *Occupational Choice: Adolescents Interests' and Perceptions of Tourism and Hospitality Careers: A Dissertation for the Degree of Doctor of Education*. Illinois University. [in English]
17. Freedman, A.M. (1990). *Business ethics survey of hospitality students and managers: A Dissertation for the Degree Doctor of Education*. Nova University. [in English]

Рецензент: д-р пед. наук, професор Лук'янова Л.Б.

Відомості про автора:
Андріющенко Яна Едуардівна
 andriushchenko@outlook.com
 Миколаївський національний аграрний університет
 вул. Георгія Гонгадзе, 9, м. Миколаїв,
 Миколаївська область, 54020, Україна

doi:

Матеріал надійшов до редакції 16. 04. 2019 р.
 Прийнято до друку 20. 05. 2019 р.

Information about the author:
Andriushchenko Yana Eduardivna
 andriushchenko@outlook.com
 Mykolayiv National Agrarian University
 9 Georgiy Gongadze Street, Mykolayiv,
 Mykolayiv region, 54020, Ukraine

doi:

Received at the editorial office 16. 04. 2019.
 Accepted for publishing 20. 05. 2019.